

bejdede med lovudkastet: Hvad kan et forsikrings-selskab tillade sig at bruge som begrundelse for ikke at ville tegne en forsikring for en bestemt person?

Problemet er jo, hvordan man definerer »saglig«. I min optik giver det kun mening at tale om saglighed, hvis man taler om saglig i forhold til den forretningspolitik, som et forsikrings-selskab står for. Der vil vi komme ud i nogle problemer, hvis vi fra Folketingets side begynder at fastsætte retningslinjer for, hvilken forretningspolitik et selskab skal stå for, og hvad det ikke skal stå for, for at det bliver holdt inden for det her saglighedsbegreb.

Hvis vi skal være ærlige, og det er i hvert fald først og fremmest henvendt til hr. Frode Sørensen, så er vi jo begge fuldstændig klar over, hvor problemet er. Der er nogle mennesker, der har uendelig svært ved at få tegnet en forsikring enten på grund af et fysisk handicap, på grund af det sted, de bor, eller på grund af andre omstændigheder. De har utrolig vanskeligt ved det, og det problem ville vi ikke løse ved at ændre »begrundelse« til »saglig begrundelse«. Så vil det bare blive skrevet på en anden måde.

Kl. 14.20

Derfor har jeg i stedet for valgt at sige, at det, jeg synes, er vigtigt, er, at forsikrings-selskabet bliver tvunget til sort på hvidt at skrive, hvorfor man ikke vil give en given person en forsikring.

Der er det selvfølgelig klart, at såfremt man ikke overholder den begrundelsespligt, altså at man simpelt hen tilsidesætter den, så er det jo en sag for Finanstilsynet, og det kan i sidste ende straffes med bøde, såfremt man ikke har overholdt den forpligtelse.

Jeg tror bestemt, at en sådan begrundelsespligt også kan medvirke til at blive et konkurrencemoment, for der er måske forsikrings-selskaber, der frejdigt går ud og siger, at de ikke vil forsikre folk, der bor inden for et bestemt postnummer, eller at de ikke vil forsikre folk, der ikke har et arbejde, eller hvad ved jeg. Det kan også nemt blive brugt som et negativt konkurrencemoment, i det øjeblik man begynder at bruge det som begrundelse for, hvorfor man ikke vil tegne en forsikring.

Så det er altså de overvejelser, vi har været inde i, men jeg synes, at jeg skyldte hr. Frode Sørensen at gøre lidt ud af at fortælle, hvorfor vi valgte ikke at benytte ordet saglig. Jeg synes, det kan være meget svært at regulere det med ordet saglig, jeg tror, at begrundelse er mindst lige så godt set med forbrugerojne.

Men jeg er naturligvis indstillet på under udvalgsbehandlingen at besvare yderligere spørgsmål, og som sagt mener jeg, at det forslag, der kom fra Retsudvalgets formand om at studere både flertals- og mindretalsindstillingerne, og hvad der ligger til grund, nok er meget godt for den udvalgsbehandling, der skal være. Som fru Elisabeth Arnold ganske rigtigt sagde, er det meget kompliceret lovgivning, og jeg tror, det er udmærket, at man får en chance for at gå lidt mere i detaljer med de valg, vi har måttet træffe undervejs.

Men jeg vil gerne takke Folketinget for de positive tilkendegivelser, og som sagt vil jeg gerne medvirke til under udvalgsbehandlingen at få præciseret ikke mindst opsigelsesfristen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 168: Forslag til lov om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 26/2 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Den forhandling, vi skal have i dag, er på mange måder en reprise, da vi sidste år diskuterede rammeafgørelsen, og jeg skal ikke sådan en fredag eftermiddag lægge op til den livlige og langvarige debat, jeg husker, vi havde sidste gang. Jeg vil blot igen prøve at redegøre for de

modstående hensyn, der er i sådan et forslag, som selvfølgelig altid må vække til eftertanke, når man udleverer danske statsborgere.

Det er jo altid et spørgsmål om, hvor meget man skal beskytte egne statsborgeres retssikkerhed på den ene side og så hensynet til retshåndhævelsen på den anden side.

Det nytter ikke noget, at man alene bruger de argumenter, der var gode for 100 år siden, hvor folk holdt sig inden døre, inden for deres egne grænser. Vi lever i en verden, der er blevet meget mindre, vi lever i en verden, hvor EU-samarbejdet er blevet meget tættere, og vi lever ikke mindst i en verden, hvor de kriminelle ikke bare rejser mere og mere, men organiserer sig stadig tættere og tættere også over landegrænser, i en grad man nok ikke havde forestillet sig for årtier siden.

Hovedsynspunktet er selvfølgelig over for retssikkerheden, at det ikke kan være rigtigt, at forbryderne skal kunne gemme sig, bare skal kunne komme hjem til mor og gemme sig der, hvis de har begået en forbrydelse i et andet land.

Det har for så vidt været lidt sjovt at læse høringssvarene. Ja, det forekommer mig, at nogle af de, lad mig kalde dem lidt politisk sindede debattører, der afgiver høringssvar, og som altid har holdt hånden over landene bag det gamle jerntæppe, nu ikke har så stor tillid til retssynet i de lande.

Det er meget interessant, at det nu bliver brugt som argument, fordi man er bange for denne her EU-aftale.

Kl. 14.25

Det er da rigtigt, at udvidelsen af EU selvfølgelig har medført, at det er meget unge demokratier, der er kommet med, men vi har da i øvrigt selv hjulpet til med at få bygget deres lovgivning op. Det kan godt være, at de har en meget anderledes tradition, men generelt drejer det sig vel så om, at vi får retssynene til at nærme sig hinanden fremfor at tvinge en fælles straffelov igennem i første omgang. Jeg foretrækker, at retssynene nærmer sig.

Men det nytter altså stadig væk ikke. Det kan ikke være sådan, at man skal kunne stikke af fra ansvaret, og det er det, der har været et pejlemærke for os i forberedelsen af dette arbejde.

Så har der selvfølgelig også været det andet krav til Justitsministeren, når man nu er i regeringsparti og har mulighed for at præge det og for at følge med i debatten med embedsmændene, at når disse regler skal implementeres, skal

lejligheden ikke benyttes til at stramme her og der og alle vegne.

Derfor skal det ikke være nogen hemmelighed, at vi i Venstre – og der har i øvrigt ikke været uenighed mellem os og ministeren – har lagt stor vægt på, at vi implementerer og holder os så tæt op ad det, som vi er forpligtet til og så ikke mere. Og vi bruger de skønsmuligheder, vi har, efter de regler, der er. Jeg håber, at de, der var meget nervøse for det sidste gang, også kan se, at det er det, der er kommet ud af den lov, som nu er udformet.

Så vi støtter altså dette lovforslag og mener, at det er en naturlig udvikling i den verden, vi lever i.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg skal heller ikke starte forfra på hele den politiske debat, vi havde sidste år om dette, men blot sige, at hvis man ønsker at harmonisere strafferetten, så synes jeg, man skulle have startet med det i stedet for at starte med at udlevere folk, som vi gør med denne beslutning.

Men det, jeg godt vil spørge fru Birthe Rønn Hornbech om, er, om Venstre vil være med til, at vi får en meget grundig behandling af det her lovforslag, så vi sikrer, at vi gør, hvad vi overhovedet kan for, at skadevirkningerne af det, man vedtog sidste år, bliver mindst mulige. At vi virkelig får gennearbejdet, hvad det egentlig er, vi gør her. I hvilke situationer er det, vi udleverer, og hvad er det, vi har af muligheder for at begrænse risikoen for, at folk, der er mistænkt, bliver udleveret og så måske kommer til at sidde meget længe i fængsler i udlandet, før de får afklaret, om de egentlig er skyldige eller ej.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu vil jeg for det første sige om de lange vare-tægtsfængslinger, at jeg forstår forslaget sådan – det er i hvert fald det erklærede mål – at der også bliver nogle forenklinger, så man netop skulle undgå nogle af de langvarige fængslinger. Det kan vi da få afprøvet.

I øvrigt er jeg jo altid en varm tilhænger af, hvad enten jeg er i regering eller i opposition, at vi får en grundig behandling. Men jeg er selvfølgelig ikke optaget af at træne sagen, men med den flid, som fru Line Barfod og fru Anne Baastrup og jeg tidligere har lagt for dagen i samdrægtighed ved tidligere forslag, jeg behøver ikke nævne navne, bl.a. persondataloven osv.,

jamen så kan vi da godt gøre det, men altså ikke over tre sæsoner, vel?

Så går vi altså i gang med det samme, for det har jo været undervejs også politisk i meget lang tid, men det er også det, jeg lægger op til i diskussionen her. Jeg siger jo ikke bare, at dette er et godt forslag, der ikke skal diskuteres, for vi er da meget optaget af, at vores egne statsborgere får den bedst mulige beskyttelse.

Men jeg går da ud fra, at fru Line Barfod er lige så optaget som jeg af, at vi også får dømt dem, der skal dømmes.

Per Kaalund (S):

Den socialdemokratiske folketingsgruppe kan støtte lovforslaget.

Vi erindrer også om, at man ved afslutningen af forrige samling behandlede B 93, beslutningsforslag om rammeafgørelsen. Der var en meget grundig debat på daværende tidspunkt, og vi kan henholde os til den debat. Vi er selvfølgelig klar over, at der under behandlingen af dette lovforslag kan være brug for nogle spørgsmål, nogle eventuelle afklaringer, og dem medvirker vi gerne til i udvalgsarbejdet.

Vi er i øvrigt stadig væk enig i princippet om, at retsforfølgning som princip bør finde sted i det land, hvor lovovertrædelsen er foregået. Vi kan selvfølgelig også støtte, at man i højere grad anerkender hinandens retsafgørelser og dermed også begrænser mulighederne for afslag på udlevering. Vi er også klar over, at der ligger forenklinger og effektiviseringer i selve procedurerne, som vi også kan støtte.

Kl. 14.30

Med hensyn til selve rammerne for forbrydelserne, strafferammer osv., så er der jo ikke tale om små bagatelsager. Der er jo tale om mere alvorlige kriminelle handlinger, når der overhovedet er tale om udlevering. Der ligger selvfølgelig også indbygget nogle garantier i ordningen.

Endelig og afslutningsvis har vi jo stadig væk den europæiske menneskerettighedskonvention som grundlag. Det skal foregå ordentligt, også når der er tale om udlevering af kriminelle i disse sammenhænge. Så vi kan anbefale det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Lovforslaget her lægger jo op til udlevering af danske statsborgere og udlændinge til udlandet, såfremt man har begået en kriminalitet i et andet

EU-land. Forslaget er et led i, at Danmark skal opfylde en rammeafgørelse fra Rådet for Den Europæiske Union. Forslagets vedtagelse medfører en udvidelse og forenkling af udlevering af personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en lovovertrædelse.

Det er et ganske forfærdeligt forslag. Det er et forslag, som Dansk Folkeparti under ingen omstændigheder vil være med til at gennemføre. I lovforslaget står der, at man kan udleveres i forbindelse med, at man f.eks. har holdt en tale i Sverige, hvor man så bliver anklaget for racisme eller fremmedhad, eller hvis man efterligner og fremstiller piratudgaver af produkter. En hel masse almindeligheder kan man altså nu kræves udleveret for.

Og trods alt, selv om der skal være nogle kriterier opfyldt, før man kan få en udlevering i gang, så skal den strafbare handling kunne medføre mindst 1 års fængsel osv. Dette forhold kaldes dobbelt strafbarhed. Princippet kan fraviges ved handlinger af bestemte typer. Det er terrorisme, menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn. Samtidig skal en sådan handling her i landet kunne give 3 års fængsel.

Men udlevering kan ske til enten strafforfølgelse eller straffuldbydelse i et fremmed land. På dansk betyder en udlevering til strafforfølgelse, at man overfører en dansk statsborger til at indtage den anklagedes rolle i en rettergang i en retssal i et fremmed land, hvor personen ikke forstår sproget, kulturen eller rammerne for retsproceduren. Det betyder på dansk en straffuldbydelse, at man sætter en dansker i fængsel i et fremmed land, f.eks. i Grækenland, i Spanien eller – endnu værre – i Frankrig.

Jeg kan ikke lade være med at minde om den sag, der var om nogle danske menneskesmuglere i Grækenland, hvor de ingen forsvarer fik, og hvor den tolk, de fik på et tidspunkt, talte svensk, som de ikke forstod en brik af. Det er altså de konditioner, man vil udlevere danske statsborgere til i fremmede lande.

Udleveringen er af en så alvorlig karakter, at det overhovedet ikke falder i tråd med Dansk Folkepartis politik. Selv om vi ønsker en mere konsekvent holdning over for alle kriminelle elementer, så er det her dog en grænse, som vi ikke vil overskride. Vi mener, at det, at man i Danmark, i landet selv, tager vare på også sine forbrydere, er et led i et retssamfunds identitet. Vi kan ikke lade være med at få den mistanke, at netop det, at man overgiver den beføjelse til EU at retsforfølge danske statsborgere, igen er at

overgive mere magt til EU, og det ønsker vi under ingen omstændigheder.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

For nogle år siden var der en dansker, der med koldt blod i Helsingfors skød, ja, nærmest henrettede to finske politibetjente, og danskeren blev dømt og retsfulgt ved retten i Helsingfors. Sådan har reglerne nemlig været mellem de nordiske lande i mange årtier, at uanset om man pågribes i det land, man har begået forbrydelsen i, eller man først bliver anholdt, når man er kommet tilbage til sit eget nordiske land, så bliver man normalt udleveret og retsfulgt i det nordiske land, hvor ens alvorlige kriminelle handling er foregået. Jeg er faktisk overbevist om, at et kæmpeflertal af alle danskere synes, at dette kun er ret og rimeligt.

Har man f.eks. valgt at tage til Finland og begå en alvorlig kriminalitet dér, så er det jo også rimeligt, selv om man er dansk statsborger, at man står til ansvar for sine handlinger i det land, hvis love man groft og bevidst har valgt at overtræde.

Kl 14.35

Sådan har det været i Norden i årtier, men sådan er det ikke inden for EU-landene, og det forekommer efter konservativ opfattelse forkert. Derfor er vi Konservative tilfredse med, at Folketinget nu går i gang med at gennemføre de nødvendige lovændringer, så vi kan vedtage den europæiske arrestordre, som et stort flertal af Folketinget tilsluttede sig for et lille år siden.

Lad mig med endnu et eksempel fra det virkelige liv illustrere, hvad det er, der sker, når den nye lov er vedtaget og trådt i kraft forhåbentlig den 1. januar 2004.

Jeg tror, der er mange, der endnu med afsky kan huske det frygtelige bankrøveri, der fandt sted i Århus for efterhånden en del år siden. Røveriet blev begået af en professionel fransk bande, og under røveriet dræbte man med koldt blod en motorcykelbetjent.

Røverne blev heldigvis efter mange måneders intenst politiarbejde opsporet og fængslet i Frankrig. Da alle røverne var anholdt, alle undersøgelser afsluttet, alle vidner i Danmark havde afgivet forklaringer, så skulle retssagen finde sted.

Det naturlige havde efter min mening været, at de franske bankrøvere var stillet for retten og

dømt i Århus; at de var stillet til ansvar for deres handlinger og havde modtaget deres straf i den by og i det land, hvor de havde begået deres alvorlige forbrydelser. Det var jo en dansk bank, de havde røvet. Det var dansk bankpersonale, de nær havde skræmt livet af, og det var en dansk betjent, de havde myrdet.

Men sådan var reglerne ikke dengang. Tværtimod blev retssagen gennemført i Frankrig, og samtlige danske kriminalfolk, alle vidnerne fra banken i Århus og alle de pårørende og ofrene for røveriet måtte transporteres til Frankrig.

Der måtte de så gennem uger under fremmede himmelstrøg og i et fremmed retssystem følge retssagen mod de grove kriminelle, som havde begået deres kriminelle handlinger med koldt blod i Danmark, men som nu blev straffet i Frankrig.

Sådan var loven dengang, sådan er loven i dag. Men heldigvis bliver den nu ændret, så kriminelle, der begår tilsvarende handlinger i fremtiden, vil blive udleveret og ført tilbage til det land, hvor de har foretaget deres kriminalitet, og i dette land vil de modtage deres straf.

Den praksis er jeg overbevist om har bred folkelig opbakning, og den har bred konservativ opbakning.

Lad mig så slutte med for god ordens skyld at fastslå, at de gældende principper om, at Danmark aldrig udleverer personer til lande, hvor der er risiko for dødsstraf, eller hvor der er fare for, at den pågældende vil blive udsat for politisk forfølgelse, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling, selvfølgelig fortsat bliver gældende dansk lov.

Derfor kan vi tilslutte os forslaget og håber, at loven bliver gennemført, således at den kan træde i kraft den 1. januar næste år.

Anne Bastrup (SF):

Lovforslaget er en gennemførelse af det indre retlige unionsområde, uden at man har beskæftiget sig med den detalje, at der ikke er sket den nødvendige retlige tilføjelse af de forskellige straffelovgivninger. Det er den her tilføjelse, som jo i virkeligheden er afgørende for, at man trygt som statsborger i et EU-medlemsland kan rejse rundt i de øvrige medlemslande.

Lovforslaget betyder jo, at man skal udleveres fra Danmark for eventuel overtrædelse af en bestemmelse, der giver mere end 1 års fængsel, eller hvis man konkret står til 4 måneders fængsel.

Jeg har fuld forståelse for Venstres og De Konservatives og Dansk Folkepartis argumentation, nemlig at der ved organiseret og alvorlig kriminalitet, som er grænseoverskridende, skal ske udlevering. Men det, som det jo i virkeligheden handler om med denne her europæiske arrestordre, er småtyveri; det drejer sig om, at man kører lidt for hurtigt; det drejer sig om, at man går over for rødt lys i et andet EU-land. Så kan man i virkeligheden stå i en situation, hvor man kan blive udleveret.

Det kan man jo i og for sig tage ganske afslappet, for vi må jo gå ud fra, at de retsregler, der gælder i de andre EU-lande om retssikkerhed m.v., er på samme niveau som i Danmark.

Derfor var det også meget interessant at høre de forskellige retsordføreres kommentarer til den afgørelse, der fandt sted i Grækenland for nogle måneder siden, hvor et ungt par sad i en forkert bil med de forkerte mennesker i, og de blev dømt for menneskesmugling.

Det, der var det interessante, var jo, at de fik at vide, at hvis bare de opførte sig ordentligt i retten, så skule det nok gå alt sammen, og de behøvede ikke nogen forsvarsadvokat, for de var jo uskyldige, og det ville jo bare understrege fra rettens side, at de måske havde noget skidt mel i posen, så de fik ikke nogen forsvarsadvokat. Hvad angår tolk, var det en tolk på svensk, og de forstod ikke rigtig, hvad det var der skete i virkeligheden, for den tolk, der talte svensk, talte et lidt utydeligt svensk.

Det er de retssikkerhedsgarantier, som de her unge mennesker blev sat over for i en græsk retssag.

Kl. 14.40

Efterfølgende viste det sig, at den 6-års-dom, de fik i byretten, så blev lavet om til fortsat 6 år, men de kunne betale sig fra det vistnok for 100.000 kr. Det er en lidt besynderlig måde at køre en retssag på, synes jeg, og jeg vil i hvert fald sige, at hvis det drejer sig om overtrædelse af lovgivning eksempelvis i Grækenland på det meget lave niveau, som det jo er, når det drejer sig om en mulighed for 1 års fængsel, så er det meget små ting, der skal til.

Det, der også er interessant i den europæiske arrestordre, er jo, at der jo ikke er krav om dobbelt strafbarhed. Hvis vi slår op i den positivliste, der er udarbejdet som baggrund for de situationer, hvor man kan blive straffet, selv om der ikke er dobbelt strafbarhed, så ser vi jo også, at det drejer sig om kulturskatte.

Jeg blev kontaktet af en advokat forleden dag, der sagde: Når I tager sydpå, så tag aldrig en sten fra stranden. Er der nogle små ciseleringer i, er det en kulturskat, og så kan I stå til en længere straf i Grækenland, hvis man finder ud af det.

Det er faktisk en meget, meget vidtgående lovgivning, der her gennemføres, og det er en lovgivning, som virkelig vil give genlyd, når vi får de konkrete enkeltsager, hvor folk ikke aner, at de har begået noget ulovligt i et andet land. De aner det ikke, og pludselig, når de kommer hjem, er der så et brev fra en udenlandsk statsadvokat om, at nu skal de stille i retten i et fremmed land inden for x antal dage.

Det er en meget alvorlig beslutning, som et flertal i Folketinget træffer ved at stemme for denne arrestordre. Jeg kvitterer til fulde for, at man i Justitsministeriet har forsøgt på alle mulige måder inden for den ramme, som rammeafgørelsen lægger op til, at tilgodese normale retssikkerhedsgarantier.

Jeg synes nu alligevel, at vi skal prøve i Folketingets Retsudvalg, når vi skal behandle det her lovforslag, meget nøje at overveje, om ikke der er mulighed for at sætte nogle flere barrierer ind i lovgivningen. Vi gjorde det, dengang vi gennemførte lovforslaget om personoplysningsloven; der tog vi elementer i menneskerettighedskonventionen og puttede ind i selve den lovgivning, der gennemførte direktivforslaget vedrørende beskyttelse af personoplysninger.

Institut for Menneskerettigheder er lidt inde på, at det kunne være en god idé at tage nogle af menneskerettighedskonventionens fundamentale bestemmelser og putte ind. Det kunne være, at det skulle være den overvejelse. Men jeg lægger i hvert fald op til, at vi bruger den tid, der er inden den 1. januar 2004, til at overveje det her lovforslag nøje.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Og hvad så, hvis vi sætter menneskerettighederne ind? Vi har jo sådan set nogle ret klart formulerede menneskerettigheder netop på det her område. Det er en dansk lov.

Det er ikke ret længe siden, at Menneskerettighedsinstitutionen ålede integrationsministeren – og jeg følte mig også ålet – fordi man i udlændingeloven havde henvist til menneskerettighederne, og nu var det også galt. Nu forstår jeg, at det er det, fru Anne Bastrup vil have her. Jeg synes, det kan være meget sjovt at få den diskus-

sion, men jeg må nok indrømme, at den forekommer mig meget akademisk.

Fru Anne Baastrup må vel give mig ret i, at det ikke gør nogen forskel. Menneskerettighederne er inkorporeret i dansk ret, og der er en klar regel om fair trial, og vi ved godt, hvordan den fortolkes ved Menneskerettighedsdomstolen. Og Danmarks Højesteret har da mere end gjort knæfald for menneskerettighederne.

Så jeg vil spørge fru Anne Baastrup: Hvad er det, vi vil opnå af forskel?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det, der sker ved, at man lægger en bestemmelse ind, som skal blokere for myndighedernes opfyldelse af et krav fra udlandet – hvis det står i selve lovgivningen, at der er nogle ekstra blokeringer ud over det allerede nævnte, der følger af rammeafgårelsen – er, at så lægger det en meget tidlig blokering ind i stedet for, at man som konkret borger skal vente, til man kan komme hele vejen igennem det danske retssystem, før man kan undgå at blive udsendt. Så der ligger en automatisk blokering i det.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det der pirrer mig altså lidt, men jeg ved godt, at jeg havde lovet, at vi ikke skulle tage en lang akademisk diskussion her fredag eftermiddag, men altså blokeringer, helt ærligt, det lyder lidt freudiansk, ikke? Skal vi så også til at skrive ind hver gang, at dette lovforslag er ikke i strid med grundloven?

Men jeg synes, at vi skal tage diskussionen med Justitsministeriets dygtige jurister, for jeg synes, det er meget principielt, at man bliver ved med at snakke om, at de menneskerettigheder skal stå her og der og alle vegne. Jeg mener, det er forkert, for dem skal man altid tage hensyn til. Jeg mener sådan set, at det kan være med til at svække dem, for hvad så med alle de love, hvor det ikke står? Det synes jeg at fru Anne Baastrup skal tænke godt over. Men lad os endelig tage en juridisk holmgang om det i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det fremgår jo af ministerens kommentarer til høringssvarene, at man rent faktisk fra ministeriets side har taget noget fra præambelen og lagt

ind i selve lovgivningen netop for at lave en blokering, og det er jo for at imødekomme danske borgeres retssikkerhed så langt, som man overhovedet har oplevet at man kunne komme med rammeafgårelsen.

Vi kan også blot i betænkningen henvise til menneskerettighedskonventionens fundamentale principper. Jeg synes i hvert fald, at det her må give os anledning til nøje eftertanke, for fru Birthe Rønn Hornbech ved lige så godt som jeg, at det her ikke er udlevering af folk, der laver alvorlig organiseret kriminalitet med grænseoverskridende effekter, det her er helt almindelige borgere, der kommer galt af sted i et EU-land.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre har jo tidligere givet sin tilslutning til den rammeafgårelse, som ligger til grund for den ændring af udleveringsloven, der er til behandling her i dag, og vi er derfor i udgangspunktet naturligvis positive over for forslaget og agter at støtte det.

Men vi har også nogle bemærkninger, for som vi allerede forudsagde, dengang vi behandlede rammeafgårelsen, er der selvfølgelig utrolig mange usikkerhedsmomenter, der er mange dunkle områder, og der er mange områder, hvor man kan være i tvivl om, hvad man egentlig skal gøre i en konkret sag. Netop de konkrete sager vil jo altid være spektakulære, være nogle, hvor man kan sige: Jamen det her kan ikke være rigtigt.

Den sag, som jeg også har noteret i min forberedelse til i dag, har netop været den sag, der udspillede sig i Grækenland, hvor to unge mennesker blev anklaget og dømt for menneskesmugling, men ved en meget kort og meget summarisk retssag, tilsyneladende uden tilstrækkelige tilbud om forsvarsadvokat og uden tilstrækkelig tolkebistand.

Det er klart, at med sådan en sag in mente må man sige, at det sætter altså denne her udleveringsaftale under pres. Det gør det, det kan vi lige så godt sige helt klart. Det sætter ikke EU under nogen som helst form for pres, men det er det nationale retssystem i Grækenland, som her åbenbart viser sig at have nogle svagheder, som gør, at vi må sige, at hvis der er en sag, hvor en dansk statsborger i Danmark bliver forlangt udleveret af Grækenland, fordi han er under mistanke for at have gjort noget ulovligt af en vis

grovhed i Grækenland, så må de danske myndigheder sige, at det er vi betænkelige ved, for vi har eksempler på, at danskere, der er grebet på fersk gerning i Grækenland, har fået en unfair retssag, og det må de ikke få ifølge vores almindelige forpligtelser over for menneskerettighedsinstitutionerne, og derfor tør vi simpelt hen ikke udlevere danske statsborgere til det græske retssystem.

Sådan en sag som den med Grækenland er vigtig, fordi den illustrerer, hvordan retssystemet i det pågældende land fungerer, og derfor kommer det til at påvirke de afgørelser, der vil ske som følge af denne her udleveringsaftale, når denne her udleveringslovgivning bliver lavet.

Så jeg mener, at der er al mulig grund til at sige, at vi skal have en grundig udvalgsbehandling. Nu har vi nogle ekstra eksempler på, hvad der kan ske. Men det er klart, at det er det nationale retssystem, der her vil blive målt med en international alen, og det vil være helt klart, at det enkelte lands retssystem vil blive holdt op mod det retssystem, de andre lande har, og derved kommer der en meget nyttig sammenligningsproces, hvor man kan spørge: Er det virkelig rimeligt, at vi har så store forskelle, og er der nogle lande, som skal gøre sig meget stor umage for at have et retssystem, som alle de øvrige lande kan være helt trygge ved? Sagen er jo netop, at alle landene har underskrevet og tiltrådt nøjagtig de samme menneskerettighedskonventioner, men tilsyneladende ikke har helt den samme opfattelse af, hvor grundig man skal være i overholdelsen af dem.

Fra Det Radikale Venstres side er vi klar over, at det er et stort skridt at tage at lave denne her udleveringslov og have rammeaftalen i det hele taget, men vi er overbeviste om, at det er det rigtige at have en lovgivning, der sikrer, at det sted, hvor forbrydelsen eller lovovertrædelsen er begået, det lands myndigheder skal også føre retsagen. Det er det lands regler, der skal gælde for sagens endelige afgørelse.

Derfor støtter vi lovforslaget, men vi vil også meget, meget gerne have disse forskellige tvivls spørgsmål belyst grundigt i Retsudvalget.

Kl. 14.50

Line Barfod (EL):

Jeg vil starte med at sige, at selv om det er forfærdeligt for de to mennesker, der blev dømt i Grækenland, er det da godt, at der kom en kon-

kret sag, så folk i Danmark fik øjnene op for, hvad det egentlig er, man kan risikere.

Advokatrådet havde jo allerede, da man lavede hørings svar, og da vi havde debatten i forhold til terrorpakken, gjort opmærksom på, at der kunne være problemer med retssystemet i nogle lande, og at Italien f.eks. flere gange er blevet dømt ved Menneskerettighedsdomstolen for ikke at leve op til kravet om retfærdig rettergang.

Men desværre er det jo tit sådan, at der skal nogle konkrete sager på bordet og ud i pressen, før det egentlig går op for folk, hvad konsekvenserne kan være.

Vedtagelsen af rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre skete i panikken efter den frygtelige terrorhandling den 11. september. Ingen af dem, der arbejder på området, ønskede denne omfattende EU-harmonisering. Både dommere, politi, anklagemyndighed og advokater sagde fra sidste år.

Men Europa-Kommissionen jubede: Nu er EU ét retligt område. De fik gennemført det forslag, der havde ligget i skufferne i flere år, og som indtil den 11. september altid var blevet afvist, og som ingen havde troet nogen sinde ville blive gennemført, i hvert fald ikke i den form, det lå.

Folketingets formelle godkendelse skete i maj måned sidste år med 1 måneds behandling i Folketingets travleste tid, selv om sagen ramler lige ind i forhold til to af de forbehold, Danmark har: det retlige område og unionsborgerskabet. Alligevel var der ingen folkelig debat.

Der er tale om en så vidtrækkende harmonisering, at ingen kan overskue konsekvenserne. Alligevel var der ingen tid til grundige undersøgelser og overvejelser af, hvad dette kan betyde, og hvor vi skal passe på.

Nu er tiden så kommet til den danske implementering, og eftertanken har heldigvis meldt sig. Justitsministeriet har lyttet til en række af de indvendinger, som Enhedslisten og andre kom med sidste år, og har forsøgt at begrænse skadevirkningerne.

Heldigvis lægger lovforslaget op til, at man trods alt ikke vil udlevere danske statsborgere for at have begået en handling i Danmark, der ikke er strafbar i Danmark. Det var ellers muligt efter rammeafgårelsen. Der er også blevet indsat en bestemmelse om, at man ikke må udleveres, hvis man kan risikere at blive udsat for tortur. Vi kan sige, at det egentlig er utroligt, at det er nødvendigt, men det er det jo desværre.

Enhedslisten vil gerne opfordre regeringen til at drøfte med de øvrige EU-lande, om ikke det snart var tid til nærmere at tænke over, hvad det egentlig var, man fik vedtaget i panikken efter den 11. september. Man bør se på, som Jyllands-Posten også skrev i sin leder forleden, om ikke der er en række af de regler, der blev indført i terrorbekæmpelsens hellige navn, som bør ophæves igen, fordi de ikke hører hjemme i et retssamfund.

Den europæiske arrestordre bør stå højt på listen. Derefter kunne vi så se på, hvordan vi styrker opbygningen af den internationale retsorden som et afgørende led i bekæmpelsen af terror og styrkelse af demokratiet.

Der er stadig mange uafklarede spørgsmål og problemer i forhold til arrestordren. Derfor ser vi frem til at få et grundigt udvalgsarbejde, og jeg er glad for det tilsagn, der er kommet fra de andre ordførere om, at vi grundigt skal gennemgå, hvad vi har af muligheder for at begrænse skadevirkningerne.

Vi skal f.eks. have set på, hvad vi gør i den situation, hvor en dansk statsborger i Danmark har foretaget en handling, som formelt er strafbar i Danmark, men som myndighederne aldrig ville drømme om at rejse tiltale for, men hvor vi så oplever, at der er et andet EU-land, der kræver at få den borger udleveret. Hvordan sikrer vi så, at det ikke sker?

Vi skal også se på, hvilke krav vi kan stille til, hvor hurtigt det land, vi udleverer et menneske til, skal afklare, om der er grundlag for mistanken eller ej. F.eks. har der været en historie i pressen om en dansker, der har siddet varetægtsfængslet i Portugal i 1 år uden at have været for en dommer, siden han blev fængslet. Der kunne man godt ønske, at vi får set nærmere på, hvad vi har af muligheder for at presse på, for at en mistanke hurtigt skal afklares. Er der grundlag for den eller ej?

Kl. 14.55

Så selv om Enhedslisten ikke kan støtte forslaget, vil vi alligevel gå aktivt ind i udvalgsarbejdet for at bekæmpe skadevirkningerne af den rammeafgørelse, som et flertal vedtog sidste år.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti gav sidste år sin tilslutning til rammeafgørelsen, som nu med dette lovforslag søges implementeret i dansk lovgivning.

For Kristeligt Folkeparti er det vigtigt, at danske statsborgere ikke kan blive udleveret til strafforfølgelse i et andet EU-land, medmindre

der altså er tale om en forseelse, der kan give mere end 1 års fængsel, og også idet det sker under iagttagelse af princippet om dobbelt strafbarhed, altså at man ikke udleveres til strafforfølgelse i et andet land, medmindre den gerning, der eventuelt er begået, også er strafbar her i Danmark.

Det er vigtige principper i forhold til overhovedet at bevæge sig ind på det her område. Når vi overhovedet synes, det er rimeligt at gøre det, er det, fordi vi synes, det er fornuftigt nok, at man kan blive strafforfulgt i det land, hvor man eventuelt har overtrådt lovgivningen. Det synes vi sådan set er et såre naturligt princip.

Da vi har haft debatten om selve rammeafgørelsen, skal jeg blot sige, at jeg udmærket kan forstå mange af de betænkeligheder, som også nogle ordførere har redegjort for her under førstebehandlingen af lovforslaget.

Derfor vil jeg blot sige, at jeg synes, det er udmærket, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet ser nærmere på, om man kan komme de sædvanlige retsgarantier, vi kender herhjemme, nærmere. Om det skal være direkte blokeringer, der skal sættes ind i loven og efter hvilket forbillende, kan man selvfølgelig altid diskutere, men der er ingen tvivl om, at det selvfølgelig er et meget vidtgående forslag i forhold til, at man her i virkeligheden går ind og lovgiver på et område, hvor man skal iagttage samtlige EU-landes retssystemer og have et overblik over, hvor gode eller dårlige de nu engang er.

Spørgsmålet er, om man kan få det, når det kommer til stykket, det kan man nok ikke. Derfor er det selvfølgelig utrolig vigtigt, at de retsgarantier, som vi kender fra den danske strafferet, også så vidt muligt overføres i denne her implementeringslovgivning, som vi nu står over for fra Folketingets side.

Så derfor vil jeg sige, at uanset vores principielle tilslutning i forbindelse med, at vi tilsluttede os rammeafgørelsen sidste år, så betyder den ikke, at vi synes, det her forslag blot skal gå glat igennem i Folketinget. Vi vil også godt fra Kristeligt Folkepartis side være med til, at vi får en grundig drøftelse af forslaget og i virkeligheden også får belyst forslaget ud fra nogle af de konkrete eksempler, som har været fremdraget i debatten her i dag, og jo da ikke mindst det nok så omtalte græske eksempel.

Men med disse ord må jeg sige, at vi uden at se det på bundlinjen selvfølgelig gav tilslutning sidste år. Det føler vi os selvfølgelig også bundet af i forhold til det her lovforslag, men loven,

som skal gennemføres, skal selvfølgelig være bedst mulig i forhold til at sikre retssikkerheden for danske statsborgere, som kan blive udleveret til strafforfølgelse i andre lande.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne takke, ikke mindst for den opbakning, der er til hovedprincipperne i det fremsatte lovforslag, den meget brede opbakning, der er fra de fleste partiers side.

Jeg tror, det var hr. Per Kaalund, som indledte med at sige, at det jo som udgangspunkt egentlig var ganske rigtigt, at man naturligvis skulle retsforfølges i det land, hvor man havde begået forbrydelsen. Det er naturligvis under forudsætning af, at de helt almindeligt gældende retsprincipper og andre ting er overholdt.

Det er jo også det, der er baggrunden for, at et stort flertal i Folketinget, men også EU-kredsen er nået til enighed om at lave mere effektive og lempelige regler.

Så meget og så godt om det helt overordnede principielle. Jeg må så også sige: Det glæder mig faktisk i dag, at der er en meget ydmyg tilgang til det her lovforslag, for det er ikke nogen nem afvejning at være inde i, når man skal tage stilling til, hvorvidt det her er den rigtige vej at gå, det rigtige skridt at tage eller ej.

Regeringen mener, at det er et rigtigt skridt at tage, men vi har også gjort os vores overvejelser i forbindelse med udarbejdelse af lovforslaget, herunder ikke mindst brugen af afslagsgrunde for at sikre danske statsborgere bedst mulige vilkår i den situation, hvor lovforslaget er vedtaget og er ikrafttrådt. Det betyder også, at vi i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget valgte at benytte samtlige afslagsgrunde, såvel de obligatoriske som de fakultative, og indskrive dem i lovforslaget som afslagsgrunde til, hvorfor vi ikke vil udlevere danske statsborgere.

KL 15.00

På et enkelt punkt valgte vi ikke at gå linen fuldt ud og sige, at her bruger vi afslagsgrunden helt ud til kanten. Det er i § 10 b, hvor vi valgte at sige, at vi ikke vil lægge os fast på, at en person, der begår en forbrydelse i et andet land, i alle tilfælde skulle afsone dommen her i Danmark efterfølgende. I det hele taget syntes vi ikke, det var rigtigt at pålægge Danmark og den danske stat den forpligtelse, at vi under alle omstændigheder selv overtager strafforfølningen.

Som det også fremgår af vores kommenterede oversigt over høringssvarene, har vi valgt ikke at bruge den mulighed fuldt ud af den simple grund, at i en situation, hvor en person f.eks. begår terrorisme i et andet EU-land, mener jeg, at vi må forbeholde os ret til at afgøre, om den person skal hjem og afsone i Danmark, eller om personen skal afsone i det land, hvor terrorhandlingen er blevet begået. Det er i hvert fald de overvejelser, regeringen har været inde i. Men som jeg forhåbentlig giver udtryk for ved at præcisere dette, har der for os også været tale om en meget nøje afvejning af, hvordan vi kunne sikre danske interesser bedst muligt.

Fru Anne Baastrup var især meget optaget af det høringssvar, som er kommet fra Institut for Menneskerettigheder. Det er ganske korrekt, som fru Anne Baastrup sagde, at vi i høringsnotatet har forklaret, hvilke overvejelser vi har gjort os, og er nået til, at da den europæiske menneskerettighedskonvention i forvejen er anerkendt i dansk ret, fandt vi ikke anledning til at indsætte en generel bestemmelse på det punkt. Men vi har dog også i lyset af instituttets høringssvar valgt at præcisere, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det gælder både i den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 5, og § 1, nr. 9, samt lovforslagets almindelige bemærkninger, så jeg mener altså, at vi allerede, i hvert fald i nogen grad, har imødekommet nogle af de synspunkter, der har været fremme.

Der har været en del omtale af konkrete sager i dag. Jeg har af gode grunde ikke mulighed for at komme med detaljerede bemærkninger til dem her i dag, for det kender jeg simpelt hen ikke sagerne godt nok til.

Jeg og regeringen er naturligvis fuldt ud indstillet på, at denne sag skal have en grundig behandling i Retsudvalget, og vi er indstillet på at besvare de spørgsmål, der måtte være. Jeg lægger ikke skjul på, at det er et vidtgående lovforslag, som vi ikke desto mindre finder er nødvendigt og rigtigt, men det betyder altså ikke, at det skal hastes igennem. Vi vil gerne medvirke til, at Folketinget får en god mulighed for at tage grundig stilling til sagen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 166: Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri, lov om bygnings- og boligregistrering og lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v. (Mulighed for afskæring af klageadgang).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 26/2 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Lovforslaget indeholder regler om, at afgørelser, der efter bemyndigelse fra ministeren træffes i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, ikke kan påklages for anden administrativ myndighed. Baggrunden er, at de afgørelser, der typisk træffes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, er af meget faglig karakter, f.eks. beslutning om at inddrage beskikkelsen fra en byggesagkyndig, og det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt at kunne klage over sådanne afgørelser i Økonomi- og Erhvervsministeriets departement.

Venstre støtter forslaget.

Lissa Mathiasen (S):

Det er jo begrænset, hvor meget der kan siges til om dette forslag, som i den grad er af teknisk karakter. Læser man hørings svarene igennem, kan man næsten kun ærgre sig over, hvor meget papir der er brugt til så få linjer, men dermed være også sagt, at vi fra Socialdemokratiets side kan støtte forslaget.

Kl. 15.05

Freddie H. Madsen (DF):

Med forslaget her fastsættes administrative regler om, at afgørelser, der efter bemyndigelse fra

ministeren træffes i Erhvervs- og Boligstyrelsen, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, f.eks. en afgørelse om, at et boligareal skal overgå til erhvervsareal. Begrundelsen er, at den faglige ekspertise til at foretage disse faglige vurderinger findes i Erhvervs- og Boligstyrelsen og ikke i Økonomi- og Erhvervsministeriets departement.

Baggrunden for forslaget er, at By- og Boligministeriet er nedlagt. Dets opgaver er overført til Økonomi- og Erhvervsministeriet med efterfølgende henlæggelse af beføjelserne til Erhvervs- og Boligstyrelsen, og en afskæring af klagegangen er derfor blevet aktuelt.

Med forslaget vil der ikke ske nogen ændringer af de retslige krav, som hidtil har været gældende. Det eneste, det drejer sig om, er, at afgørelserne for fremtiden kommer til at ligge i Erhvervs- og Boligstyrelsen.

Dansk Folkeparti kan tilslutte sig forslaget.

Carina Christensen (KF):

Jeg skal gøre det kort: Vi har i Det Konservative Folkeparti heller ingen problemer med dette forslag, og vi kan altså støtte det.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Ja, det er jo ikke noget stort forslag, men jeg takker mange gange for.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Opbakningen, går jeg ud fra. Ministeren skyldte Folketinget et ord.

Så er det hr. Mogens Nørgaard Pedersen, hvis han ønsker det.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området, fru Tove Videbæk, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremsige følgende:

Formålet med lovforslaget er, at økonomi- og erhvervsministeren henlægger sine beføjelser efter loven til Erhvervs- og Boligstyrelsen, og at afgørelser truffet i Erhvervs- og Boligstyrelsen ikke fremover skal kunne indankes for ministeren. Dette kunne eventuelt med lidt skepsis signalere indskrænkninger af borgernes retssikkerhed, men man kunne bestemt forvente, at hvis dette kunne blive resultatet i virkeligheden, havde enten Lejernes LO, Boligselskabernes Landsforening eller Advokatrådet fået øje på problemerne eller set forringelserne, men det har de ikke. De har simpelt hen ingen kommentarer til